

MARKUS

10:32-11:11

Jezus wijst Zijn discipelen de weg van lijden en dienen en trekt als Messias Jeruzalem binnen.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/markus/10-32-11-11

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Op weg naar Jeruzalem en Jezus' lijden	4 min	4
2	Jakobus en Johannes vragen om ereplaatsen	4 min	6
3	Ereplaatsen in het komende Koninkrijk	4 min	8
4	Volgen zonder aanzien of beloning te eisen	2 min	11
5	De doop van lijden	3 min	12
6	De beker die de Vader geeft	2 min	13
7	Groot worden door allen te dienen	4 min	14
8	Dienen als ware grootheid	3 min	17
9	Gezag en leiderschap in de gemeente	2 min	18
10	Leiding door voorbeeld en nederigheid	2 min	19
11	Bartimeüs en de verschillende verslagen	4 min	21
12	Oplossingen voor het verschil rond Jericho	3 min	23
13	Eén of twee genezen blinden	5 min	25
14	Bartimeüs erkent de Zoon van David	2 min	27

15	Het geloof van Bartimeüs	2 min	28
16	De genezing als uniek wonder	3 min	29
17	Vertrouwdheid met Jezus' wonderen	3 min	31
18	De lijdensweek als kern van het Evangelie	2 min	33
19	Het veulen en Jezus' voorkennis	3 min	34
20	Geheime contacten en herkenningstekens	4 min	35
21	Jezus' verborgen netwerk in Jeruzalem	2 min	37
22	De menigte bij de intocht in Jeruzalem	3 min	38
23	Het Koninkrijk van David breekt aan	2 min	40
24	Tempelinspectie en politieke provocatie	3 min	41
25	Waarom Pilatus Jezus niet bedreigend vond	5 min	43
	Om verder te lezen		45

1

Op weg naar Jeruzalem en Jezus' lijden

Laten we nogmaals naar Markus 10 gaan, te beginnen bij vers 32.

En zij waren onderweg en gingen naar Jeruzalem en Jezus gingen hen voor; en zij waren verbaasd en terwijl zij Hem volgden, waren zij bevreesd. En toen Hij de twaalf opnieuw bij Zich genomen had, begon Hij tegen hen te zeggen wat Hem overkomen zou: Zie, wij gaan op naar Jeruzalem en de Zoon des mensen zal aan de overpriesters en de schriftgeleerden overgeleverd worden, en zij zullen Hem ter dood veroordelen en Hem aan de heidenen overleveren. En zij zullen Hem bespotten en Hem geselen en Hem bespuwen en Hem doden; en op de derde dag zal Hij weer opstaan.

MARKUS 10:32-34

Dit is eigenlijk de derde keer dat Jezus dit heel duidelijk tegen de discipelen heeft gezegd. De eerste keer was bij Caesarea Filippi. De tweede keer was, denk ik, in hoofdstuk 9, nadat Hij de demon uit die jongen had gedreven. Nu is dit de derde keer.

Wat ik interessant vind, zijn de vele verwijzingen van Markus naar de emotionele reacties van de mensen. Toen Jezus bijvoorbeeld sprak over hoe moeilijk het voor een rijke is om het Koninkrijk binnen te gaan, staat er in vers 24 van dit hoofdstuk dat Zijn discipelen verbaasd waren. Toen zei Jezus in wezen iets soortgelijks, en in vers 26 staat dat ze buitengewoon verbaasd waren. Nu zijn ze gewoon aan het lopen en zijn ze verwonderd. Ik weet niet waarover ze verwonderd zijn terwijl ze lopen. Ze zijn ook bang. Al deze emoties van hen worden genoemd, maar er wordt ons niet verteld waardoor die emoties werden opgewekt.

In vers 32 staat dat ze verwonderd waren toen Hij voor hen uit liep, en dat ze bang waren terwijl ze Hem volgden. Toch wordt ons niet verteld dat er op dat moment een bepaalde aanleiding was, iets bepaalds wat Jezus deed of zei, waardoor ze verwonderd of bang waren. Het is echter heel goed mogelijk dat we moeten begrijpen dat ze tijdens het lopen met elkaar in gesprek waren.

We krijgen bij lange na geen volledig verslag van de dingen waarover Jezus en Zijn discipelen spraken. We lezen dat ze van de ene plaats naar de andere gingen. We moeten beseffen dat wij die overgang in één enkel vers doorlopen. Zij legden die afstand waarschijnlijk in verscheidene dagen af, terwijl ze samen liepen, en ze moeten ontzettend veel met elkaar hebben gepraat en gesproken. Misschien worden we eenvoudigweg geacht te begrijpen dat de dingen waarover Jezus met hen sprak, dingen waren die hen verbijsterden, verwonderden en bang maakten.

Het kan zelfs zijn dat Zijn uitspraken in de verzen 33 en 34 een samenvatting vormen van het onderwerp waarover ze spraken. Misschien was dat wat hen zo verwonderde. Wellicht suggereert Markus dat dit Zijn onderwerp was: dat Hij naar Jeruzalem ging, dat Hij gekruisigd zou worden en dat Hij op de derde dag zou opstaan. Daarom waren ze verwonderd en bevreesd.

Als het niet kwam door de zaken waarover ze met elkaar spraken, hebben we geen enkele aanwijzing waarom ze zo reageerden. Maar aangezien ze van de ene plaats naar de andere liepen, waren ze uiteraard niet stil. Misschien waren ze dat soms wel, maar ik weet zeker dat er veel gesprekken plaatsvonden en dat Jezus waarschijnlijk met hen sprak. Omdat Zijn kruisiging en opstanding, die ophanden waren nu ze Jeruzalem naderden, Hem bezighielden, kunnen dat heel goed de dingen zijn geweest waarover Hij sprak en die deze reacties veroorzaakten.

2

Jakobus en Johannes vragen om ereplaatsen

In vers 35 staat:

En Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeüs, kwamen naar Hem toe en zeiden: Meester, wij zouden willen dat U voor ons doet wat wij ook maar vragen.

MARKUS 10:35

Dat lijkt een vreemde manier om het onderwerp aan te snijden. ‘Wij zouden graag willen dat U alles doet wat wij U vragen. Wilt U dat doen?’ Het is alsof Hij de geest uit de wonderlamp was: ‘Onze wens is Uw bevel.’

Maar dit zijn misschien niet hun daadwerkelijke woorden. Het is alleen de manier waarop Markus weergeeft wat hun houding was. De reden waarom ik zeg dat dit naar alle waarschijnlijkheid niet hun daadwerkelijke woorden waren, is dat zij niet eens degenen waren die naar Jezus toe kwamen. Uit Mattheüs weten we dat het hun moeder was die naar Jezus toe kwam.

Markus en Lukas vertellen ons dat de discipelen Jakobus en Johannes dit verzoek deden, maar Mattheüs geeft ons meer bijzonderheden en zegt dat het verzoek in feite niet rechtstreeks door hen werd gedaan, maar namens hen door hun moeder. Zij waren inderdaad degenen die het verzoek deden, maar ze stuurden hun moeder.

Waarom hun moeder? Omdat hun moeder naar alle waarschijnlijkheid een tante van Jezus was. Er zijn redenen om aan te nemen, als je de verschillende opsommingen in de verschillende evangeliën van de vrouwen bij het kruis met elkaar vergelijkt, dat de vrouw die Salome wordt genoemd ook degene was die elders de moeder van de zonen van Zebedeüs wordt genoemd. Op een andere plaats, in het Evangelie van Johannes, wordt zij de zus van de moeder van Jezus genoemd.

Je moet de verschillende evangeliën en de parallelle gedeelten met elkaar vergelijken om dit eruit op te maken. Maar het lijkt erop dat de moeder van de zonen van Zebedeüs, dat wil zeggen de moeder van Jakobus en Johannes, de zus was van

Maria, de moeder van Jezus. Dat betekent dat Jakobus en Johannes volle neven van Jezus waren, en misschien dachten ze dat hun moeder namens hen tot Hem kon doordringen.

Als je kijkt naar Mattheüs, hoofdstuk 20, vers 20, staat daar:

Toen kwam de moeder van de zonen van Zebedeüs met haar zonen naar Hem toe. Zij knielde voor Hem neer om Hem iets te vragen.

MATTHEÛS 20:20

En Hij zei tegen haar:

Wat wilt u?

Zij zei tegen Hem:

Laat deze twee zonen van mij in uw koninkrijk naast u zitten, de een rechts en de ander links van u.

Jezus antwoordde en zei:

U weet niet wat u vraagt. Kunt u de beker drinken?

De uitspraak van Jezus is duidelijk tot de mannen gericht. De moeder komt met het verzoek. De zonen en hun moeder komen naar Jezus toe. Zij doet het verzoek en buigt zich voor Jezus neer. Misschien denkt ze dat ze enig aanzien bij Hem zal hebben omdat ze de zus van Zijn moeder is. Maar misschien ook omdat deze twee discipelen de enigen in het gezelschap waren die bloedverwanten van Jezus waren. Daarom zou er misschien een reden kunnen zijn waarom Jezus geneigd zou zijn hun de ereplaatsen te geven wanneer Hij aan de macht komt.

Dit idee van nepotisme zou niet zo vreemd zijn. Toen Mozes bijvoorbeeld geroepen werd om leider te zijn, werd zijn broer de hogepriester en werden zijn neven de priesters, blijkbaar om geen andere reden dan dat ze familie van Mozes waren. We lezen niet dat ze in het bijzonder geschikt waren dan anderen. Aäron deed zelfs dingen waarop de doodstraf zou hebben gestaan als vrijwel ieder ander ze had

gedaan. Maar Mozes deed voorbede en Aäron werd gespaard. Het was niet ongehoord dat de leider van een beweging zijn familieleden samen met hem op andere machtsposities had.

3

Ereplaatsen in het komende Koninkrijk

Misschien vonden Salome en de broers dat er een goede kans bestond dat Jezus hun deze posities zou aanbieden. Maar Hij had ze hun niet aangeboden zonder dat ze erom vroegen, dus komen ze erom vragen. In Markus, hoofdstuk 10, vers 36, zei Hij tegen hen:

En Hij zei tegen hen: Wat wilt u dat Ik voor u doe?

MARKUS 10:36

Ze zeiden tegen Hem — hoewel dit volgens Mattheüs via hun moeder werd gezegd:

En zij zeiden tegen Hem: Geef ons dat wij mogen zitten, de één aan Uw rechter- en de ander aan Uw linker hand, in Uw heerlijkheid.

MARKUS 10:37

In de versie van Mattheüs staat:

In uw koninkrijk.

Het is duidelijk dat dit hier betekent: wanneer Zijn Koninkrijk verheerlijkt wordt. Het Koninkrijk van Jezus bestond al, in die zin dat Hij de Koning was en het Koninkrijk in de persoon van Christus gekomen was. Maar Zijn Koninkrijk was nog niet in heerlijkheid of in macht gekomen. Hij werd nog niet algemeen als de Koning erkend. Daarom verwachtten ze een tijd waarin Hij erkend zou worden. Hun voorstelling daarvan was waarschijnlijk van zeer politieke aard: Jezus zou een politieke heerser worden. Maar in elk geval wisten ze dat Hij het hoogtepunt van Zijn macht nog niet had bereikt.

Ze dachten dat ze hun verzoeken maar beter vroeg konden indienen. Want zodra Hij aan de macht komt, zal iedereen aan Zijn rechterhand of linkerhand willen zitten. Wanneer je veracht en impopulair bent, zijn er niet zoveel mensen die de tweede positie in jouw beweging willen hebben. Maar wanneer je aan de top staat, wil iedereen die positie. Dus dachten ze dat ze tijdig een voet tussen de deur moesten krijgen en hun verzoek moesten indienen voordat Hij in Zijn heerlijkheid kwam.

Maar Jezus zei tegen hen:

Maar Jezus zei tegen hen: U weet niet wat u vraagt. Kunt u de drinkbeker drinken die Ik drink, en met de doop gedoopt worden waarmee Ik gedoopt word?

MARKUS 10:38

Ze zeiden tegen Hem:

Dat kunnen we, zonder enig idee te hebben waar Hij het over had. Jezus zei tegen hen:

En zij zeiden tegen Hem: Dat kunnen wij. Maar Jezus zei tegen hen: De drinkbeker die Ik drink, zult u wel drinken, en met de doop waarmee Ik gedoopt word, zult u gedoopt worden, maar het zitten aan Mijn rechter- en aan Mijn linker hand is niet aan Mij om te geven; maar het zal gegeven worden aan hen voor wie het bestemd is.

MARKUS 10:39-40

Dat wil zeggen: Jezus bepaalt niet voor wie die plaatsen bestemd zijn. Hij zegt:

Het is niet aan mij om dat te geven.

Het is bereid door Iemand Die boven Hem staat, waarmee Hij duidelijk naar de Vader verwijst. In de parallelle passage bij Mattheüs, in Mattheüs 20, vers 23, wordt het zelfs zo gezegd. Jezus zei:

En Hij zei tegen hen: Mijn drinkbeker zult u wel drinken, en met de doop waarmee Ik gedoopt word, zult u gedoopt worden; maar het zitten aan Mijn rechter- en aan Mijn linker hand is niet aan Mij om te geven, maar het zal gegeven worden aan hen voor wie het bestemd is door Mijn Vader.

MATTHEÛS 20:23

De versie van Markus bevat die laatste drie woorden niet, maar ze liggen er duidelijk in besloten.

De Vader heeft dus bepaalde mensen op het oog die in de heerlijkheid van Jezus aan Zijn rechterhand en linkerhand zullen zitten, als zulke posities werkelijk bestaan. Het enige wat Hij zegt, is:

Ik ben niet degene die hier de ereplaatsen uitdeelt. Mijn Vader heeft daar Zijn eigen ideeën over. Mijn Vader is Degene Die Mij Mijn plaats geeft, en Hij is ook Degene Die de plaatsen heeft gereserveerd voor anderen die misschien een plek in het koninkrijk krijgen.

Het is interessant om te bedenken dat er, om zo te zeggen, wanneer Jezus komt, twee mensen zouden kunnen zijn die op aarde hebben geleefd en die in de gezagsorde onmiddellijk onder Hem staan, aan Zijn rechterhand en Zijn linkerhand. Hij zal ongetwijfeld een of andere bestuursvorm instellen en er zullen gedelegeerde gezagsdragers zijn. Jezus sprak immers over mensen die het bestuur over vijf steden kregen en mensen die het bestuur over tien steden kregen.

Dit kunnen natuurlijk allemaal eenvoudig beelden zijn die aansluiten bij ons bevattingsvermogen. De aard van de nieuwe schepping kan namelijk zo anders zijn dan alles waarmee wij vertrouwd zijn, dat Hij misschien slechts voorbeelden uit het huidige tijdperk gebruikt die niet werkelijk overeenkomen met hoe het zal zijn. Maar Hij sluit Zich op dit punt aan bij hun eigen denkwijze en zegt:

4

Volgen zonder aanzien of beloning te eisen

Luister, jullie willen gezaghebbende posities, jullie willen eervolle posities, jullie willen macht hebben, jullie willen erkenning. Nou, dan zul je hetzelfde moeten doen als Ik. Je zult de beker moeten drinken die Ik drink, en je zult gedoopt moeten worden met de doop waarmee Ik gedoopt word. En je zult moeten zijn zoals Ik: laat de Vader gewoon beslissen wat er met je zal gebeuren.

Denk eraan dat Hij zoiets tegen Petrus zei in Johannes 21. Hij vertelde Petrus dat er uiteindelijk, wanneer Petrus ouder was, dingen met hem zouden gebeuren die Petrus zelf niet zou verkiezen. Hij voorspelde zelfs de dood van Petrus. Toen Petrus Johannes achter zich zag, zei hij:

Toen Petrus deze zag, zei hij tegen Jezus: Heere, maar wat zal er met hem gebeuren?

JOHANNES 21:21

Daarmee bedoelde hij eigenlijk: zal hij ook dingen moeten doen die hij niet wil doen? Zal hij ook sterven? Jezus zei:

Jezus zei tegen hem: Als Ik wil dat hij blijft totdat Ik kom, wat gaat het u aan? Volgt u Mij!

JOHANNES 21:22

Ga jij gewoon het Evangelie verkondigen. Doe jij gewoon wat je opgedragen is. Maak je er geen zorgen over of iemand anders een betere positie krijgt dan jij, of een beter lot in het leven dan jij. Hoe de dingen aflopen, is werkelijk niet iets waar jij je zorgen over hoeft te maken.

Alleen al het feit dat je christen bent, betekent dat je jouw eigen plannen opgeeft, jezelf verloochent, een kruis op je neemt en je lot in Gods handen legt. Jezus zei dus: je zult moeten zijn zoals Ik en je lot in Gods handen moeten leggen. De Vader heeft voor ieder mens de juiste positie bereid. En als er posities aan de rechter- en linkerhand van

Christus zijn, heeft de Vader besloten wie daar zal zijn. Jezus was niet Degene Die deze beslissingen nam. Daarom zei Hij dat zij gedoopt moesten worden met de doop waarmee Hij gedoopt werd en de beker moesten drinken.

5

De doop van lijden

Deze verwijzing naar de doop waarmee Hij gedoopt moet worden, is uniek. Er is namelijk geen enkele andere plaats in de Bijbel waar over de doop wordt gesproken en het woord deze specifieke betekenis heeft. Het woord doop betekent natuurlijk onderdompeling. Het betekent dat je ondergedompeld wordt. In de Bijbel zijn we meer vertrouwd met het idee van gedoopt worden in water, oftewel ondergedompeld worden in water. Johannes doopte met water, en ook Jezus, of Zijn discipelen, doopten in water. Daarnaast wordt er in de Bijbel gesproken over gedoopt worden in de Heilige Geest. Dat wil zeggen dat je ondergedompeld wordt in de Heilige Geest in plaats van in water. Ook vinden we in 1 Korinthe 12 een verwijzing naar ondergedompeld worden in het lichaam van Christus. De Heilige Geest heeft ons in het lichaam van Christus gedoopt, erin ondergedompeld en erin opgenomen.

Jezus spreekt ook over gedoopt worden met vuur, wat kennelijk het oordeel is. Het is een beeld van het oordeel: mensen worden ondergedompeld in het oordeel van God, met andere woorden, erdoor overweldigd. Hier spreekt Hij over nog een andere doop, die niet op een van de andere lijkt. En Hij zegt niet waarin die doop plaatsvindt. Hij zegt niet waarin Hij ondergedompeld zal worden, al kun je dat redelijkerwijs uit de directe context afleiden.

Dat de discipelen naar Hem toe kwamen en vroegen:

Hij zei tegen haar: Wat wilt u? Zij zei tegen Hem: Zeg dat deze twee zonen van mij mogen zitten, de één aan Uw rechter- en de ander aan Uw linker hand in Uw Koninkrijk.

MATTHEÛS 20:21

juist op het moment dat Hij over Zijn eigen kruisiging en Zijn eigen verwerping sprak, lijkt buitengewoon ongepast. Ze horen Hem vertellen dat Hij zal sterven en lijden, en vervolgens zeggen ze: ja, maar mogen wij aan Uw rechter- en linkerhand zitten wanneer U aan de macht komt? Hij zegt: jullie moeten doormaken wat Ik moet doormaken.

Je kunt gemakkelijk afleiden dat de doop hier verwijst naar ondergedompeld worden in lijden. Jezus moet door lijden heen. We hoeven niet per se te zeggen dat het om de dood gaat, want dat is martelaarschap. Hoewel Jezus in dit verhaal gedood zal worden vanwege Zijn trouw aan God, en Jakobus, de broer van Johannes, eveneens, is Johannes, voor zover wij weten, niet op die manier gestorven. Johannes stierf als oude man een natuurlijke dood. Hij dronk die specifieke beker van het martelaarschap dus niet, maar hij moest wel door lijden heen. Ik geloof dat deze doop een doop van lijden is. Dat lijkt bevestigd te worden doordat hij met de beker wordt vergeleken.

6

De beker die de Vader geeft

Er zijn twee beelden. Christus moet een bepaalde beker drinken. Hij moet met een bepaalde doop gedoopt worden, en datzelfde gold voor hen. Over wat de beker is, hebben we veel meer informatie. Toen Jezus namelijk in de hof van Gethsémané aan het bidden was, zei Hij:

En nadat Hij iets verder gegaan was, wierp Hij Zich met het gezicht ter aarde en bad: Mijn Vader, als het mogelijk is, laat deze drinkbeker aan Mij voorbijgaan. Maar niet zoals Ik wil, maar zoals U wilt.

MATTHEÛS 26:39

Toen die beker Hem desondanks gegeven werd en Petrus Jezus tegen Zijn arrestatie probeerde te verdedigen, zei Jezus:

Jezus dan zei tegen Petrus: Steek uw zwaard in de schede.
De drinkbeker die de Vader Mij gegeven heeft, zal Ik die
niet drinken?

JOHANNES 18:11

In dit geval was de beker van Jezus de beker van de kruisiging, maar misschien was dat niet het enige. Al Zijn lijden, Zijn hele lijdensweg, was de beker die Hij moest drinken. Al het lijden dat de Vader voor iedere christen in gedachten heeft, is de beker die hij moet drinken en de doop waarmee hij gedoopt moet worden.

Jezus zei tegen Zijn discipelen: ja, jullie zullen gedoopt worden en de beker drinken. Maar wat betreft de afloop, de beloningen en de posities die jullie als gevolg daarvan zullen krijgen: het is niet aan Mij om die toe te kennen. Dat behoort de Vader toe. Ik ben dus bang dat Ik jullie verzoek niet kan inwilligen of afwijzen. Ik kan er eenvoudigweg geen uitspraak over doen. Maar Ik kan jullie wel zeggen dat jullie tussen nu en wat er uiteindelijk ook met jullie gebeurt, net als Ik zullen lijden.

7

Groot worden door allen te dienen

In vers 41 staat:

En toen de tien anderen dit hoorden, begonnen zij het Jakobus
en Johannes zeer kwalijk te nemen.

MARKUS 10:41

Proberen jullie hier achter onze rug om een betere positie te bemachtigen? Je kunt je voorstellen dat deze mannen in wezen allemaal op hetzelfde niveau stonden. Nou ja, niet helemaal, want Petrus, Jakobus en Johannes hadden meer toegang gekregen

dan de anderen. Maar stel je eens voor dat zij zouden proberen daar binnen te komen en aan Zijn rechter- en linkerhand te zitten. Hadden ze Jezus niet tegen Petrus horen zeggen:

En Ik zeg u ook dat u Petrus bent, en op deze petra zal Ik Mijn gemeente bouwen, en de poorten van de hel zullen haar niet overweldigen.

MATTHEÛS 16:18

Ze zullen dus wel niet begrepen hebben dat Petrus dé man is. Ze moeten geen rooms-katholieken zijn geweest, en dus dachten ze dat zij die posities konden krijgen.

Maar de andere discipelen zeiden: „Wat proberen jullie hier uit te halen? Jullie hebben geprobeerd achter onze rug om binnen te komen en jullie moeder eropuit gestuurd om voor jullie posities boven de rest van ons te regelen.” De andere discipelen waren dus zeer ontstemd. Nogmaals, Markus benadrukt altijd de emoties. Ze waren niet alleen ontstemd; ze waren zeer ontstemd over Jakobus en Johannes.

Maar Jezus riep hen bij Zich en zei tegen hen:

Maar Jezus riep hen bij Zich en zei tegen hen: U weet dat zij die geacht worden leiders te zijn van de volken, heerschappij over hen voeren, en dat hun groten macht over hen uitoefenen. Maar zo zal het onder u niet zijn; maar wie onder u belangrijk wil worden, die moet uw dienaar zijn. En wie van u de eerste zal willen worden, die moet dienaar van allen zijn. Want ook de Zoon des mensen is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en Zijn ziel te geven als losprijs voor velen.

MARKUS 10:42-45

Nu past Hij op hun situatie toe wat Hij hun eerder in vers 33 en 34 had verteld:

Zie, wij gaan op naar Jeruzalem en de Zoon des mensen zal aan de overpriesters en de schriftgeleerden overgeleverd worden, en zij zullen Hem ter dood veroordelen en Hem aan de heidenen overleveren. En zij zullen Hem bespotten en Hem geselen en Hem bespuwen en Hem doden; en op de derde dag zal Hij weer opstaan.

MARKUS 10:33-34

Maar de Zoon des mensen is niet gekomen om een gemakkelijke weg te bewandelen. Hij kwam om mishandeld te worden. Hij kwam om te lijden. Hij kwam om Zijn leven te geven als losprijs voor velen.

Dit maakt heel duidelijk dat je in vers 33 en 34 misschien de indruk had kunnen krijgen dat Jezus overgeleverd zou zijn aan de genade van de Joden, de heidenen en degenen die Hem deze dingen aandeden. Maar vers 45 maakt duidelijk dat Hij niet aan iemands willekeur is overgeleverd. Hij geeft Zijn leven. Hij verricht een betaling. Door Zijn dood koopt Hij zondaars vrij, en dat is iets wat Hij Zelf doet. Hij is niet zomaar overgeleverd aan de willekeur van mensen die machtiger zijn dan Hij. Hij is gekomen om Zijn leven af te leggen, en Zijn discipelen moeten dezelfde gezindheid hebben.

Jezus kwam niet om gediend te worden, maar om te dienen. Dit betekent niet dat wij de Heere niet zouden moeten dienen, want Hij heeft het over Zijn aardse leven. Hij kwam niet als degene die mensen opdroeg Hem te dienen. Hij kwam om een dienaar te zijn en te sterven. Daarna wordt Hij echter uit de dood opgewekt. God gebiedt alle mensen overal om Hem te dienen, zich aan Hem te onderwerpen en Zijn leiderschap te erkennen. Maar Hij heeft het over de tijd van Zijn aardse verblijf. Hij is hier om ons te laten zien wat de weg naar heerlijkheid is.

8

Dienen als ware grootheid

Willen jullie aan Mijn rechter- en linkerhand zitten in Mijn heerlijkheid? Dit is de weg naar heerlijkheid: je dient, en je sterft als dat nodig is. Je geeft je leven op voor andere mensen. Dat is de hoogste vorm van dienen. God zoekt geen mensen die de ambitie hebben om aan de top te staan, maar mensen die een hart hebben om te dienen: het hart van Christus, het hart van een dienaar. Dat maakt iemand tot de voornaamste.

Iemand zou kunnen denken: „Ik heb mijn jaren van dienst erop zitten. Mag ik nu de baas zijn?” Dan zou het de baas zijn een beloning worden voor het feit dat je een dienaar bent geweest. Maar ik denk niet dat Hij zegt: „Doe eerst je dienstwerk, en dan krijg je de positie van baas.” Ik denk dat Hij zegt dat je juist door te dienen de voornaamste bent. Je bent de beste als je het beste dient. Je aanzien bij God is geen beloning voor het feit dat je eerder een dienaar bent geweest. Dat aanzien bestaat erin dat je een dienaar bent. Een dienaar zijn is je aanzien. Het meest op Christus lijken, je leven en je voorrechten het meest prijsgeven voor andere mensen, is de hoogste positie die iemand kan innemen. Die bevindt zich onderaan de ladder of de totempaal van de wereld, of hoe je het ook wilt noemen.

Daarom zei Paulus in 1 Korinthe 7 dat het een christen eigenlijk niet zou moeten uitmaken als hij een dienaar of slaaf is. Dat zou hem niet moeten verontrusten. In 1 Korinthe 7:24 zei hij:

Laat ieder voor het aangezicht van God blijven, broeders, in de staat waarin hij geroepen is.

1 KORINTHE 7:24

Iets eerder, in vers 20, zegt hij:

Laat ieder blijven in de roeping waarin hij geroepen is. Bent u als slaaf geroepen, dan moet u zich daarover niet bekommeren. Kunt u echter ook vrij worden, maak dan liever van die gelegenheid gebruik. Wie namelijk als slaaf geroepen is in de Heere, is een vrijgelatene van de Heere. Evenzo is hij die als vrije geroepen is, een slaaf van Christus.

1 KORINTHE 7:20-22

Maak gebruik van die gelegenheid. Laat je gerust vrijmaken, maar maak je er geen zorgen over.

We zijn in zekere zin hoe dan ook allemaal slaven, en in een andere zin zijn we allemaal vrij. Onze maatschappelijke positie is niet iets waar wij ons zorgen over hoeven te maken. We hebben in Christus evenveel vrijheid als ieder ander, ongeacht onze maatschappelijke positie. En we hebben net zozeer de plicht om onze rechten op te geven als welke slaaf dan ook, omdat wij slaven van Christus zijn. En groot zijn in het Koninkrijk betekent dat je jezelf klein maakt en de hoop opgeeft om groot te worden. Jezus zei dat het de heersers van de heidenen zijn die over hen heersen en gezag over hen uitoefenen. Maar Hij zei:

Zo moet het onder jullie niet zijn.

9

Gezag en leiderschap in de gemeente

Deze uitspraak is heel belangrijk voor christenen bij het bepalen van onderlinge verhoudingen en zelfs van het leiderschap in de gemeente. Jezus zei dat degenen die de heidenen leiden — dat wil zeggen de heidense volken, degenen die als heersers over de heidenen worden beschouwd — over hen heersen. Ze oefenen gezag over hen uit. Met andere woorden, ze zeggen: ‘Je doet wat ik zeg,’ en ze verwachten dat mensen hen

gehoorzamen. Jezus zei dat het onder jullie niet zo moet zijn. Dus als iemand als een leider in de gemeente wordt beschouwd, zei Jezus dat het niet zo moet zijn dat hij gezag over mensen uitoefent.

Dit is precies het tegenovergestelde van wat veel mensen aannemen, want gemeenten worden net zo ingericht als wereldlijke organisaties, als bedrijven. Ze hebben voorzitters, of in elk geval algemeen directeuren, of raden van bestuur, of wat dan ook. Die personen hebben in een organisatie zonder winst oogmerk hetzelfde soort gezag als ze zouden hebben als het een wereldlijke organisatie was. De voorganger is de algemeen directeur, de oudsten zijn de raad van bestuur, of wat dan ook, en ze oefenen gezag uit en verwachten dat de mensen hen gehoorzamen. Sommigen doen dat; niet allemaal, maar veel voorgangers voelen zich beledigd als ze tegen je zeggen dat je iets moet doen en jij zegt: 'Dat denk ik niet. Ik denk niet dat ik dat ga doen.' Ze denken: 'Wacht eens even, ik ben hier degene met gezag. Onderwerp je aan degenen die gezag hebben.'

Jezus zei dat de heersers van de heidenen op die manier leidinggeven. Jullie moeten het niet op die manier doen. Wil je als iemand met gezag worden beschouwd? Wil je als de voornaamste worden beschouwd? Dien de mensen dan gewoon. Dienaren eisen niet dat mensen hen gehoorzamen. Dienaren dienen. Dat is wat het volgens Hem betekent om groot te zijn in het Koninkrijk. Dus iemand die een positie in de gemeente zoekt en wil dat anderen de dingen op zijn manier doen en zich aan zijn gezag onderwerpen, is iemand met precies die houding waarvan Jezus zei dat die onder christenen niet mag bestaan.

10

Leiding door voorbeeld en nederigheid

Hoe wordt er dan leidinggegeven aan de gemeente? Door het voorbeeld dat iemand geeft, door het voorbeeld van een dienaar. Maar hoe zit het met degenen die dat voorbeeld niet willen volgen? Hoe zit het met degenen die opstandig zijn? Die worden door de gemeente uit de gemeente gezet. De gemeente zelf oefent tucht over hen uit. Het is niet een of andere leider die gepikeerd raakt omdat iemand hem niet gehoorzaamde en hem uit de gemeente zet. De gemeente zelf, die uit ware christenen

bestaat, handhaaft haar eigen normen. Dat klinkt misschien erg idealistisch, omdat gemeenten dat meestal niet echt doen, maar zo heeft Jezus het ingesteld. Zo was het bedoeld.

Als je naar Mattheüs 23 kijkt, spreekt Jezus met Zijn discipelen over soortgelijke zaken. Hij zei over de Farizeeën in Mattheüs 23:6:

Zij zijn zeer gesteld op de ereplaatsen tijdens de maaltijden en op de voorste plaatsen in de synagogen;

MATTHEÛS 23:6

En u mag niemand op de aarde uw vader noemen, want Eén is uw Vader, namelijk Hij Die in de hemelen is.

MATTHEÛS 23:9

— Hij bedoelt als een religieuze titel waarmee eerbied wordt uitgedrukt; uiteraard kun je je eigen vader vader noemen —

En u mag niet meesters genoemd worden, want Eén is uw Meester, namelijk Christus.

MATTHEÛS 23:10

Hij zegt:

En wie zichzelf zal verhogen, zal vernederd worden; en wie zichzelf zal vernederen, zal verhoogd worden.

MATTHEÛS 23:12

Ditzelfde onderwijs komt ook in Markus aan de orde. Maar waar het hier om gaat, is dat Jezus zegt: ‘Het is duidelijk dat jullie posities willen. Het is duidelijk dat jullie gerespecteerd willen worden. Jullie willen aan de rechterhand en de linkerhand in het Koninkrijk zitten. Welnu, als je gerespecteerd wilt worden, streef er dan naar door

God gerespecteerd te worden.’ Hij respecteert het hart van een dienaar. Hij respecteert Jezus. Jezus kwam niet om gediend te worden, maar om te dienen en Zijn leven te geven. Dat is de weg om God te behagen en groot te zijn in Zijn ogen.

11

Bartimeüs en de verschillende verslagen

Nu vers 46:

En zij kwamen in Jericho. En toen Hij en Zijn discipelen en een grote menigte Jericho uitgingen, zat de zoon van Timeüs, Bartimeüs, de blinde, aan de weg te bedelen.

MARKUS 10:46

Rabboni betekent ‘mijn grote’, of ‘mijn rabbi’. Rabbi betekent eigenlijk ‘mijn grote’, en Rabboni is daar een langere vorm van.

En Jezus antwoordde hem en zei: Wat wilt u dat Ik voor u doen zal? En de blinde zei tegen Hem: Rabboni, dat ik ziende mag worden.

MARKUS 10:51

Toen zei Jezus tegen hem:

En Jezus zei tegen hem: Ga heen, uw geloof heeft u behouden. En meteen werd hij ziende en volgde Jezus op de weg.

MARKUS 10:52

En onmiddellijk kon hij zien en volgde hij Jezus op de weg.

Er is een kleine moeilijkheid wanneer we de manier waarop Markus dit verhaal vertelt in overeenstemming proberen te brengen met de manier waarop Mattheüs en Lukas het vertellen. En Mattheüs en Lukas vertellen het onderling ook niet precies hetzelfde.

Om te beginnen, en dit is geen probleem: Markus is het enige evangelie dat ons de naam van deze blinde man vertelt, Bartimeüs. Het vertelt ons zelfs dat hij de zoon van Timeüs is. De blinde man was geen vooraanstaand man in de samenleving. Hij was een bedelaar. Waarom zouden dan zelfs zijn naam en de naam van zijn vader het vermelden waard zijn? Het lijkt duidelijk dat Markus dit schreef in een tijd waarin Bartimeüs lid van de gemeente was. Hij vertelt het verhaal over een van de mannen die hij kent, een van de broeders in de gemeenschap, en noemt hem bij zijn naam.

Mattheüs en Lukas noemen hem niet bij zijn naam, maar zij hebben hun eigen onderlinge verschillen die van tijd tot tijd voor problemen hebben gezorgd. In Markus hoofdstuk 10 staat bijvoorbeeld helemaal aan het begin van het verhaal:

En zij kwamen in Jericho. En toen Hij en Zijn discipelen en een grote menigte Jericho uitgingen, zat de zoon van Timeüs, Bartimeüs, de blinde, aan de weg te bedelen.

MARKUS 10:46

Toen kwam Hij deze blinde man tegen. Maar in Lukas hoofdstuk 18, vers 35, staat:

Het gebeurde nu toen Hij dicht bij Jericho kwam, dat een zekere blinde aan de weg zat te bedelen.

LUKAS 18:35

Het verschil hier is dat zowel Mattheüs als Markus zeggen dat dit wonder plaatsvond toen Hij Jericho verliet. Lukas vertelt ons dat het gebeurde toen Hij Jericho naderde, toen Hij de stad binnenging. De vraag is dus: kwam Hij Bartimeüs tegen toen Hij Jericho binnenging, of toen Hij Jericho uitging? Mattheüs en Markus vertellen ons dat het gebeurde toen Hij Jericho verliet, en Lukas zegt dat het gebeurde toen Hij Jericho binnenging. Er is daar dus een klein verschil.

Dat is niet bijzonder problematisch voor iemand die niet geobsedeerd is door de wens om alles tot in de details volmaakt met elkaar in overeenstemming te brengen. Als mensen een bepaalde opvatting hebben over de inspiratie van de Schrift, stoort het

hen wanneer bepaalde details verschillen. Maar dan zullen veel details hen storen, want de uitspraken van Jezus zijn in de verschillende evangeliën met andere woorden, op verschillende manieren en in een andere volgorde opgetekend.

Maar het lijkt erop dat een van deze uitspraken niet waar kan zijn. Kwamen ze Bartimeüs tegen toen Hij Jericho binnenging, of toen Hij Jericho uitging? Welke van de twee ook juist is, daardoor is de andere onjuist. Het lijkt er dus op dat hier iets niet klopt. Maar misschien ook niet.

12

Oplossingen voor het verschil rond Jericho

Er zijn enkele oplossingen voorgesteld. Sommige daarvan vind ik minder overtuigend dan andere. Sommigen zeggen dat er dicht bij elkaar de ruïnes van twee verschillende steden met de naam Jericho zijn gevonden. Misschien ging Jezus een van de steden met de naam Jericho uit en naderde Hij de andere, terwijl Hij op weg was naar Jeruzalem. Het kan dus juist zijn dat Hij Jericho uitging, een van de steden met de naam Jericho, maar tegelijk het andere Jericho naderde en daar binnenging. Deze man bevond zich tussen beide steden. Jezus was dus zowel op weg Jericho uit als op weg Jericho in, afhankelijk van welk Jericho je bedoelt. Maar dat lijkt mij niet de waarschijnlijkste manier om ernaar te kijken.

De vraag die ik zou hebben, is of Jezus door dezelfde poort Jericho binnenging en weer uitging, of dat Hij door een poort aan de ene kant naar binnen ging en door een andere poort aan de andere kant naar buiten ging. Ik weet niet hoe de stad was aangelegd. In veel gevallen had een stad één hoofdingang, en ging je door die ingang naar binnen en ook weer naar buiten. Soms stel ik me voor dat Jezus Jericho aan de ene kant binnenging en aan de andere kant weer uitging, terwijl Hij op weg was naar Jeruzalem. Maar is het mogelijk dat Hij Bartimeüs zowel op de heenweg als op de terugweg tegenkwam? Dat lijkt mij niet onmogelijk.

Zelfs als Jezus aan de ene kant de stad binnenging en aan de andere kant weer uitging, is het niet onmogelijk dat Hij hem bij het binnengaan tegenkwam en dat de man naar Jezus riep, maar dat Jezus hem niet hoorde en verder de stad inging. Vervolgens ging

de man om de stad heen of door de stad en wachtte hij Jezus aan de andere kant op toen Hij naar buiten kwam. Jezus kwam hem dan dus zowel bij het binnengaan als bij het uitgaan tegen.

Of, vooral als Jezus door dezelfde poort naar binnen en naar buiten ging — Hij ging op een dag Jericho binnen en kwam door dezelfde poort weer naar buiten — dan zou Hij de blinde man daar misschien zowel bij het binnengaan als bij het uitgaan zijn tegengekomen. Kijk eens naar wat Lukas zegt, want Lukas is degene die hierin van Mattheüs en Markus verschilt. Lukas zegt in vers 35 van hoofdstuk 18, Lukas 18 vers 35:

Toen hij in de buurt van Jericho kwam, zat er een blinde man langs de weg te bedelen.

Dat kan waar zijn geweest, en dat kan eenvoudigweg de eerste keer zijn geweest dat Jezus de man zag. Het kan zijn dat de volgende verzen gebeurtenissen beschrijven die plaatsvonden nadat Jezus de stad verliet en die blinde man opnieuw passeerde.

En toen hij de menigte voorbij hoorde gaan, vroeg hij wat er aan de hand was.

LUKAS 18:36

Hij riep naar Jezus en ontving deze genezing toen Jezus Jericho verliet.

We weten echt niet zeker hoe dit moet worden opgelost. Maar het is niet onmogelijk dat Jezus de man zowel bij het binnengaan als bij het naar buiten komen tegenkwam en hem natuurlijk bij de tweede ontmoeting genas, toen Hij naar buiten ging. Dat zou een oplossing zijn. Ik weet niet wat de juiste oplossing is. Misschien is dit de juiste, of misschien is er een andere. Voor mij is dit niet zo'n heel groot punt van zorg. Het feit dat Jezus het wonder deed en dat Hij het buiten Jericho deed, lijkt mij oneindig veel belangrijker dan de vraag of Jezus op dat moment de stad binnenging of eruit kwam.

13

Eén of twee genezen blinden

Het andere probleem in dit verhaal is dat zowel Markus als Lukas ons over één blinde man vertellen, maar Mattheüs ons vertelt dat er bij deze gelegenheid twee blinde mannen waren. Dat staat in Mattheüs 20 vers 29. In de parallelle versie van dit verhaal zegt Mattheüs:

En toen zij Jericho uit gingen, volgde een grote menigte Hem. En zie, twee blinden, die aan de weg zaten, riepen, toen zij hoorden dat Jezus voorbijging: Heere, Zoon van David, ontferm U over ons!

MATTHEÛS 20:29-30

Dit is precies hetzelfde als het verhaal in Markus, alleen gaat het hier om twee blinde mannen in plaats van om één blinde man die Bartimeüs heet.

En Jezus stond stil, riep hen en zei: Wat wilt u dat Ik voor u doen zal? Zij zeiden tegen Hem: Heere, dat onze ogen geopend worden. En Jezus, Die innerlijk met ontferming bewogen was, raakte hun ogen aan; en meteen werden hun ogen ziende, en zij volgden Hem.

MATTHEÛS 20:32-34

Mattheüs vertelt ons over twee blinde mannen, en Markus en Lukas noemen er maar één. Alleen Markus vertelt ons de naam van de man: Bartimeüs. Dit soort probleem doet ook niet wezenlijk af aan onze opvatting over de inspiratie van de Schrift, want om te beginnen is dit niet het enige geval van dit type.

We zijn het verhaal over de man uit de grafspelonken al tegengekomen. Markus en Lukas vertellen ons dat deze door demonen bezeten man, die bezeten was door een legioen demonen, Jezus aan de overkant van het Meer van Galilea ontmoette, en dat Jezus dit legioen uitdreef en in de kudde varkens liet gaan. Markus en Lukas vertellen

ons dat verhaal, maar Mattheüs doet dat ook. Mattheüs zegt dat er bij die gelegenheid twee door demonen bezeten mannen waren. Blijkbaar werden ze allebei bevrijd. Mattheüs noemt er twee; Markus en Lukas noemen er maar één. In alle gevallen is het hetzelfde verhaal.

Dan komen we bij de verslagen over het lege graf van Jezus. Toen de vrouwen bij het lege graf van Jezus kwamen nadat Hij was opgestaan, vertellen alle vier de Evangeliën ons dat de vrouwen daar aankwamen. Maar twee ervan vermelden dat ze daar een engel zagen, en twee Evangeliën vermelden dat ze daar twee engelen zagen. Het is hetzelfde soort probleem: het ene Evangelie noemt één persoon, terwijl een ander Evangelie er twee noemt.

Dit is wat sommige mensen een tegenspraak noemen. Ik noem het geen tegenspraak, want een tegenspraak vereist per definitie dat de uitspraken waarvan wordt gezegd dat ze elkaar tegenspreken, niet allebei waar kunnen zijn. Als ze allebei waar kunnen zijn, spreken ze elkaar niet tegen. Ze kunnen verschillende informatie bevatten, maar verschillende informatie is niet hetzelfde als tegenstrijdige informatie. Er is alleen sprake van een tegenspraak als je twee uitspraken hebt die niet allebei waar kunnen zijn.

Als Markus ons vertelt dat er een man was, een blinde man die Bartimeüs heette, die bij deze gelegenheid werd genezen, en Mattheüs ons vertelt dat er bij deze gelegenheid in werkelijkheid twee mannen werden genezen, is het dan onmogelijk dat beide uitspraken waar zijn? Natuurlijk is dat niet onmogelijk. Als we aannemen dat Mattheüs gelijk heeft en er twee mannen waren, dan zou het ook juist zijn dat er één man was, en daarnaast nog een.

Het is niet nodig dat in elk verslag alle bijzonderheden worden gegeven. Het kan zijn dat Markus en Lukas alleen die ene man noemen omdat Bartimeüs misschien een blijvend lid van de gemeente werd. De andere man kan uiteindelijk zijn afgevallen. In Mattheüs staat dat ze allebei onmiddellijk Jezus volgden, maar wie weet wat er van die andere man geworden is? Onder de mensen die Jezus volgden, viel een bepaald percentage af. En veel mensen die weldaden van Jezus hadden ontvangen, bleven Hem op de lange termijn vaak niet trouw.

Het is mogelijk dat Bartimeüs de enige van de twee was die Jezus op de lange termijn werkelijk trouw bleef en een bekende persoon werd, iemand die men bij naam kende. De leden van de gemeente wisten op een later tijdstip zelfs wie zijn vader was. De andere man blijft naamloos en is misschien niet blijven volgen. Daarom vertelden zowel Markus als Lukas, die het verhaal van hun vriend Bartimeüs wilden vertellen, het verhaal over Bartimeüs zonder zijn metgezel te noemen. Mattheüs, die daar toevallig aanwezig was en de gebeurtenis zag, herinnerde zich dat er twee waren en vermeldt dat er twee waren. Het is niet tegenstrijdig; het is alleen verschillend. Het ene verslag geeft meer bijzonderheden dan het andere.

14

Bartimeüs erkent de Zoon van David

Hoe dan ook, dit is opnieuw een geval waarin Jezus blinden geneest. Het is veelzeggend dat de man tot Jezus riep en in Markus 10:47 zei:

En toen hij hoorde dat het Jezus de Nazarener was, begon hij te roepen en te zeggen: Jezus, Zoon van David, ontferm U over mij!

MARKUS 10:47

Door Hem ‘Zoon van David’ te noemen, verwees hij niet simpelweg naar Hem in de zin van wie Zijn vader was. Bartimeüs wordt aangeduid als Bartimeüs, de zoon van Timeüs, en Timeüs zal zijn vader zijn geweest. David was niet de vader van Jezus. Je zou verwachten dat iemand zou zeggen: ‘Jezus, zoon van Jozef,’ want een man werd gewoonlijk aangeduid als de zoon van zijn directe mannelijke voorouder, zijn vader.

Maar door Jezus de Zoon van David te noemen, gebruikte hij een titel. Zoon van David was de benaming voor de Messias, en de man riep uit dat hij Jezus als de Messias erkende. Dit gebeurde in een tijd dat niet veel mensen dat deden. Bedenk dat Jezus nog niet zo lang daarvoor had gezegd:

Wie zeggen de mensen dat Ik ben?

De meningen liepen sterk uiteen.

Zij zeiden: Sommigen: Johannes de Doper, en anderen: Elia, en weer anderen: Jeremia of een van de profeten.

MATTHEÛS 16:14

Nou, wie zeggen jullie dat Ik ben?

Ik zeg dat u de Christus bent, zegt Petrus. En Jezus is opgelucht.

En Jezus antwoordde en zei tegen hem: Zalig bent u, Simon Barjona, want vlees en bloed hebben u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is.

MATTHEÛS 16:17

Blijkbaar had de Vader het ook aan deze man geopenbaard. Deze man geloofde in het Messiasschap van Christus. Hij noemde Christus de Zoon van David, een Messiaanse titel, in een tijd dat er nog maar weinig mensen waren die Jezus zo zagen. Eerder, toen Jezus een veel populairdere bediening had gehad, hadden veel mensen gespeculeerd dat Hij misschien de Messias was. Maar blijkbaar werd het minder gebruikelijk om Hem als mogelijke Messias te zien toen Zijn werk in Galilea instortte. Dat gebeurde toen Hij Zijn rede over het brood des levens hield en de meeste van Zijn volgelingen in Galilea verloor.

15

Het geloof van Bartimeüs

Maar deze man had het niet opgegeven. Deze man geloofde dat Jezus de Messias was. Hij geloofde er ook heel sterk in dat hij genezen kon worden. Dat leid ik af uit het feit dat Markus specifiek in vers 50 zegt dat hij, toen Jezus hem riep om te komen:

En hij wierp zijn bovenkleed af, stond op en kwam bij Jezus.

MARKUS 10:50

Jij en ik zijn nooit blind geweest, maar ik kan me voorstellen dat een blinde zijn bezittingen goed in de gaten moet houden, omdat hij ze niet kan zien. Hij moet weten waar ze zijn. 'Ik heb het hier neergelegd. Daar kan ik het vinden wanneer ik het weer nodig heb.' Een bovenkleed is belangrijk, zeker voor een bedelaar, want het was alles wat hij bezat en hij wikkelde zich er 's nachts in. Hij zou het 's nachts koud hebben als hij zijn mantel niet had. Hij zou zijn spullen niet zomaar ergens neergooien waar hij ze misschien moeilijk terug kon vinden.

Het is duidelijk dat hij als blinde, toen Jezus hem riep, dacht: 'Dit is het einde van mijn bestaan als bedelaar. Dit is het einde van mijn blindheid. Ik hoef dit niet meer in de gaten te houden. Misschien heb ik het weer nodig, maar dan zal ik het kunnen vinden, want nadat ik bij Jezus ben geweest, zal ik kunnen zien.'

Ik weet zeker dat een blinde zijn spullen niet zomaar in het rond gooit. Hij moet weten waar hij alles heeft neergelegd, zodat hij het terug kan vinden. Misschien zou het soms goed voor mij zijn om blind te zijn. Dan zou ik misschien mijn autosleutels of mijn bril kunnen vinden. Misschien zou ik dan kunnen onthouden waar ik ze had neergelegd. Als we kunnen zien, gaan we soms onzorgvuldiger met zulke dingen om. Omdat hij verwachtte te kunnen zien, lette hij er niet meer zorgvuldig op waar zijn bovenkleed lag. Hij gooide het opzij en rende in de richting waarin hij wist dat Jezus was. Als hij uiteindelijk niet genezen was, had hij overal weer naar dat bovenkleed moeten zoeken. Waarschijnlijk had hij het wel kunnen vinden, maar hij verwachtte het niet nodig te hebben en daarom gooide hij het opzij.

16

De genezing als uniek wonder

Jezus zei:

Wat wilt u dat ik voor u doe?

Hij zei:

En Jezus antwoordde hem en zei: Wat wilt u dat Ik voor u doen zal? En de blinde zei tegen Hem: Rabboni, dat ik ziende mag worden.

MARKUS 10:51

In Mattheüs wordt ons verteld dat twee mannen dit verzoek deden. Jezus zei tegen hem:

En Jezus zei tegen hem: Ga heen, uw geloof heeft u behouden. En meteen werd hij ziende en volgde Jezus op de weg.

MARKUS 10:52

Onmiddellijk kon hij zien en volgde hij Jezus op de weg.

Het is een prachtig verhaal, behalve dat het inmiddels nogal gewoon is geworden wanneer je het verhaal leest van Jezus Die blinden geneest. In het verhaal van Jezus zijn genezen blinden dertien in een dozijn. Hij doet dit soort dingen voortdurend, waardoor het verbazingwekkende karakter ervan bijna minder verbazingwekkend wordt. Deze man was blind en nu is hij niet meer blind. Voor wie het verhaal van Jezus volgt, is het misschien iets gewoons: 'O ja, Hij heeft al verscheidene blinden genezen. Dit is niet nieuw.' Maar als je nadenkt over de uitwerking ervan op één afzonderlijke man: die man zelf was blind. Voor hem maakte dat een wereld van verschil. Voor hem was het een uniek geval.

Elke keer dat Jezus iets opmerkelijks doet, zelfs als Hij het vaak doet, kun je eraan gewend raken dat Hij je gebeden verhoort. Je kunt eraan gewend raken dat Hij voor je zorgt. Je kunt gewend raken aan de dingen die Hij doet. Uiteindelijk kan het heel gewoon lijken, en toch is het altijd een unieke daad van God die Hij anders misschien niet had verricht. Voor jou of voor iemand anders zou het leven heel anders zijn geweest als Hij het niet had gedaan.

Er zijn zoveel dingen waarop we vanzelf gaan rekenen. We rekenen erop dat de zon 's morgens opkomt. Als dat niet voorspelbaar was, als we er niet zeker van waren dat het zou gebeuren, zou het elke keer dat het gebeurde iets verbazingwekkends zijn. Of denk eens aan een tuin die groeit. Je zaait zaden en je bent eraan gewend dat ze zullen groeien. Maar als het niet iets was wat je met zekerheid kon voorspellen, zou het groeien van een zaadje iets verbazingwekkends zijn. De voortplanting van planten, alles wat God regelmatig doet, is op zichzelf verbazingwekkend. Het wordt alleen minder verbazingwekkend voor ons doordat het alledaags wordt.

Zelfs het genezen van blinde mensen kan voor ons bijna iets alledaags worden naarmate we steeds meer van die verhalen lezen. Telkens wanneer je in de evangeliën over een blinde man leest, weet je wat er gaat gebeuren. Er waren veel blinde mensen die Jezus niet genas, maar over hen lezen we niet. Telkens wanneer je in de evangeliën leest:

Het gebeurde nu toen Hij dicht bij Jericho kwam, dat een zekere blinde aan de weg zat te bedelen.

LUKAS 18:35

zeg je: 'O, ik weet al hoe dit verhaal gaat aflopen.' Het is voorspelbaar.

17

Vertrouwdheid met Jezus' wonderen

Zelfs Jezus' tijdgenoten wisten hoe het verhaal zou aflopen. Weet je nog, er staat dat Hij in een synagoge was en dat daar een man met een verschrompelde hand was. De Farizeeën hielden Hem in het oog om te zien of Hij hem op de sabbat zou genezen. Wanneer je naar de kerk gaat en iemand in een rolstoel ziet, zeg je niet: 'Ik vraag me af of deze persoon genezen zal worden,' want dat gebeurt niet. Helaas gebeurt dat niet. Maar wanneer Jezus ergens was en daar een kreuple was, zei iedereen: 'Ik wed dat er iets gaat gebeuren. Ik wed dat deze man genezen gaat worden.'

We raken ons gevoel van verrassing kwijt. Ik denk dat het verbijsterend zou zijn als we het werkelijk maar één keer zagen gebeuren. Wanneer Hij het vaak doet, wordt het in onze ogen gewoon en lijkt het bijna alsof er nauwelijks iets over het verhaal te zeggen valt. We hebben Jezus al zoveel blinde mensen zien genezen; dit is gewoon weer een geval. Maar als je erover nadenkt, is het eigenlijk niet gerechtvaardigd dat we niet verbaasd zijn, want wonderen zijn verbazingwekkende dingen, hoe vaak God ze ook doet.

We leven natuurlijk in een tijd waarin Hij ze niet vaak doet. We zien niet erg vaak wonderen. Hij doet wel wonderen, maar ze komen niet erg vaak voor. In de evangeliën komen ze natuurlijk heel vaak voor. Blijkbaar werden ze ook voor de discipelen heel gewoon. Want hoewel ze zich in het begin vaak verwonderden wanneer Jezus dingen deed, werd Jezus uiteindelijk gewoon iemand bij wie ze zich op hun gemak voelden. Ik weet zeker dat het, toen ze Hem voor het eerst enkele wonderen zagen doen, voelde alsof ze in de buurt waren van een buitenaards wezen uit de ruimte. Weet je nog dat Hij de storm tot bedaren bracht? Ze zeiden:

De mensen verwonderden zich en zeiden: Wat voor Iemand is Dit, dat zelfs de winden en de zee Hem gehoorzaam zijn?

MATTHEÛS 8:27

Dat was voor hen iets verbazingwekkends.

Maar na verloop van tijd werd het: 'O ja, Jezus heeft die man ook genezen. Hij heeft die dode ook opgewekt.' Het werd voorspelbaar. Zozeer zelfs dat ze zo ongedwongen met Hem omgingen, dat ze zich er niet eens voor schaamden om onderweg met elkaar te bespreken wie de grootste was. Blijkbaar waren ze tegen die tijd elk gevoel van ontzag kwijtgeraakt.

Hoe dan ook, het is een opmerkelijk verhaal, en voor Bartimeüs zelf veranderde het zijn leven. Markus geeft hier ongetwijfeld het getuigenis van een van zijn vrienden in de gemeente. Bartimeüs zal deel zijn gaan uitmaken van de gemeente in Jeruzalem, en daar kwam Markus vandaan. Markus bevond zich in Rome toen hij dit schreef.

Markus en Petrus — Petrus was hiervoor de bron van Markus — zullen deze man allebei bij naam hebben gekend. Daarom noemen ze zijn naam. Dat betekent dat hij iemand was met wie ze waren omgegaan.

Het is iets verbazingwekkends als je iemand kent die blind was geweest, blind door een niet-werkende zenuw. Zijn oogzenuw werkte niet, en toen werd hij genezen, en je hebt regelmatig gemeenschap met hem. Dan zou jij dat verhaal ook vertellen, en je zou het verbazingwekkend vinden. Ik denk dat ik dat zou vinden.

18

De lijdensweek als kern van het Evangelie

In hoofdstuk 11 komen we eindelijk bij de lijdensweek. Ik zeg ‘eindelijk’, maar eigenlijk wordt de lijdensweek in alle evangeliën vrij vroeg ingeleid als je ze als biografieën beschouwt. In het Evangelie naar Johannes is bijna de helft van het boek gewijd aan de lijdensweek. Alle evangeliën besteden onevenredig veel ruimte aan de lijdensweek, onevenredig veel in verhouding tot de tijdsduur van de rest van Jezus’ bediening die ze beschrijven.

We zijn ongeveer op twee derde van het Evangelie naar Markus, misschien iets verder dan twee derde. Nu komen we bij de laatste week van Jezus’ leven. Drie of drieënhalf jaar worden in twee derde van het boek behandeld. Het laatste derde gaat over één week. Met de andere evangeliën is het ongeveer hetzelfde. Ze besteden onevenredig veel ruimte aan de laatste week, deels omdat die het hoogtepunt vormde. Er gebeurde beslist veel van betekenis, zelfs voordat Jezus werd gekruisigd. Maar het is duidelijk dat Zijn dood, die inmiddels zelfs het hoofdonderwerp is geworden van Zijn gesprekken met Zijn discipelen, volgens de evangeliëschrijvers het belangrijkste gebeuren in het leven van Jezus is.

De reden daarvoor is dat zij het Evangelie schrijven. Ze schrijven niet werkelijk een biografie. Als je een biografie schrijft, vertel je meestal iets over iemands jeugd, opvoeding en opleiding. Alle evangeliën laten dat weg, behalve dat Mattheüs en Lukas enkele verhalen over Jezus’ vroegste jeugd geven. Markus en Johannes geven zelfs die niet. Ze schrijven geen volledige biografie. Ze schrijven een uiteenzetting van het

Evangelie. Het Evangelie is het leven van Jezus, maar in het bijzonder Zijn dood en opstanding. Daarom besteden ze veel meer aandacht aan de gebeurtenissen die direct rond Zijn dood en opstanding plaatsvinden, vanwege het onevenredig grote belang daarvan.

19

Het veulen en Jezus' voorkennis

We beginnen hoofdstuk 11 dus met Palmzondag, één week voor de opstanding. Hoofdstuk 11, vers 1, zegt:

En toen zij Jeruzalem naderden, bij Bethfagé en Bethanië, dicht bij de Olijfberg, zond Hij twee van Zijn discipelen uit, en zei tegen hen: Ga naar het dorp dat voor u ligt, en zodra u er binnenkomt, zult u een veulen vinden dat vastgebonden is, waarop geen mens gezeten heeft; maak het los en breng het hier.

MARKUS 11:1-2

En als iemand tegen u zegt: Waarom doet u dat? zeg dan: De Heere heeft het nodig; en hij zal het meteen hierheen sturen. En zij vertrokken en vonden het veulen vastgebonden bij de deur, buiten aan de straat, en zij maakten het los. En sommigen van hen die daar stonden, zeiden tegen hen: Wat doet u, dat u het veulen losmaakt? Maar zij spraken tot hen zoals Jezus bevolen had; en men liet hen gaan.

MARKUS 11:3-6

Dit korte gesprek dat daar plaatsvond, roept een interessante vraag op. Ik denk dat de meeste mensen die interessant zouden vinden. Profeteerde Jezus alleen maar dat ze de dingen op deze manier zouden aantreffen? Was dit iets bovennatuurlijks? Was het niet van tevoren geregeld, maar wist Jezus gewoon: je gaat naar die en die plek en daar zal

een veulen staan? Ik kan het voor me zien: daar staat een veulen, en als je het meeneemt, zal iemand je vragen waarom je dat doet. En als je bepaalde dingen zegt, laten ze je gaan, enzovoort. Voorzag Jezus dit gewoon op bovennatuurlijke wijze en voorspelde Hij het? Of had Jezus dit al eerder met de eigenaar van het veulen afgesproken?

Ik heb christenen gekend die zich heel sterk verzetten tegen die tweede mogelijkheid, omdat ze vinden dat die afbreuk doet aan het wonderbaarlijke element. Geloof me, er blijven nog genoeg wonderbaarlijke elementen in de Evangeliën over, zelfs als we aannemen dat Jezus in dit specifieke geval vooraf een afspraak had gemaakt met de eigenaar van het veulen. Als we zeggen dat Hij bij sommige gelegenheden dingen deed die niet wonderbaarlijk waren, blijkt daaruit beslist geen verlangen om afbreuk te doen aan het bovennatuurlijke karakter van het leven van Jezus en Zijn wonderen. Bij sommige gelegenheden deed Hij wat een gewoon mens ook zou kunnen doen, zoals eten, slapen en lopen. Niet alles wat Jezus deed, was wonderbaarlijk, en niet alles wat over Hem is opgetekend, is wonderbaarlijk. Hij heeft veel wonderen gedaan, maar dit is er misschien niet een van.

20

Geheime contacten en herkenningstekens

Het lijkt heel goed mogelijk dat Jezus hier contacten in de stad had van wie zelfs de discipelen niets wisten. Later is er nog zo'n verhaal, waarin twee discipelen eropuit worden gestuurd om voorbereidingen te treffen voor het Pascha. Ze zeggen tegen de Heere:

En op de eerste dag van de ongezuurde broden, wanneer ze het Pascha slachtten, zeiden Zijn discipelen tegen Hem: Waar wilt U dat wij heengaan en voorbereidingen treffen, zodat U het Pascha kunt eten?

MARKUS 14:12

Hij zei:

En Hij stuurde twee van Zijn discipelen eropuit en zei tegen hen: Ga de stad in en iemand zal u tegemoetkomen die een kruik water draagt; volg hem, en waar hij ook naar binnen gaat, zeg daar tegen de heer des huizes: De Meester zegt: Waar is de eetzaal waar Ik het Pascha met Mijn discipelen eten zal?

MARKUS 14:13-14

Kennelijk was de eigenaar van het huis al door Jezus op de hoogte gebracht. Dit was het teken dat Jezus gaf, min of meer een afgesproken herkenningsteken. Het leek op geheime agenten die niet weten wie de ander is, maar die geacht worden iemand te ontmoeten. Jij zegt dit woord, hij zegt dat woord terug, en zij geven weer een ander woord als antwoord. Dat heet het herkenningsteken. Zo herken je je contactpersoon wanneer je niet zomaar openlijk kunt zeggen wie je bent.

De vroege christenen hadden tijdens de eerste vervolgingen zelfs zo'n herkenningsteken. Daar ligt de oorsprong van het vissymbool, dat het symbool van het christendom is geworden. Veel mensen hebben zich afgevraagd waarom een vis het symbool van het christendom zou worden. De reden was kennelijk dat het woord *ichthus*, dat in het Grieks 'een visje' betekent, een acroniem is. Je neemt de eerste letters van vijf woorden in het Grieks — Jezus Christus, Gods Zoon, Zaligmaker — en voegt die eerste letters samen. Dan ontstaat het Griekse woord voor vis: *ichthus*.

Zoals mij is verteld, konden christenen in die tijd niet gewoon openlijk zeggen: 'Ik ben christen. Ben jij christen?' Ze wilden soms weten of iemand anders christen was, maar durfden het niet te vragen omdat dat vanwege de vervolging te gevaarlijk was. Als ze een reiziger ontmoetten en wilden weten of die een medechristen was, bleven ze onderweg staan om met elkaar te praten. Een van hen tekende dan wat in het zand met zijn wandelstok. Op een nogal onopvallende manier maakte hij een boog in de grond. Als de ander geen christen was, schonk hij daar helemaal geen aandacht aan. Als hij wel christen was, maakte hij tijdens het gesprek met zijn stok de tweede boog, waardoor het teken van de vis ontstond. Dat was hun herkenningsteken. Dat was hun geheime manier om zich aan elkaar kenbaar te maken.

Kennelijk deed Jezus dit ook. Op dat moment wist Jezus niet zeker wie Hij kon vertrouwen. Er waren mensen die tegen Hem samenspannen, en daarom denk ik dat Hij afspraken had gemaakt. Ik kan niet garanderen dat dit waar is. Het kan zijn dat dit hele gebeuren met de ezel gewoon door de voorzienigheid zo plaatsvond en dat Jezus kon voorspellen dat het zou gebeuren. Maar het is heel goed mogelijk dat Jezus enkele vrienden in de stad had die een ezel hadden, en dat Jezus buiten medeweten van de discipelen enkele persoonlijke afspraken had gemaakt: ‘Op een bepaalde dag wil Ik jullie ezel gebruiken. Ik zal twee mannen sturen om hem op te halen. Als jullie natuurlijk zien dat twee mannen jullie ezel meenemen en willen weten of het Mijn mannen zijn, vraag hun dan gewoon: “Wat doen jullie met die ezel?” Als het Mijn mannen zijn, zullen ze zeggen: “De Heere heeft hem nodig”, en dan weten jullie het.’

21

Jezus' verborgen netwerk in Jeruzalem

dan weten jullie dat Ik hen gestuurd heb.’ Ik ben er tamelijk zeker van dat dit is wat er gebeurd is. Het lijkt precies op wat Hij zei:

En Hij stuurde twee van Zijn discipelen eropuit en zei tegen hen: Ga de stad in en iemand zal u tegemoetkomen die een kruik water draagt; volg hem, en waar hij ook naar binnen gaat, zeg daar tegen de heer des huizes: De Meester zegt: Waar is de eetzaal waar Ik het Pascha met Mijn discipelen eten zal? En hij zal u een grote bovenzaal wijzen, volledig ingericht en klaar; maak het daar voor ons gereed.

MARKUS 14:13-15

Het is duidelijk dat de mensen in dat huis ervan moesten weten. Ze moesten al afgesproken hebben dat de Heere het Pascha in hun huis zou vieren. Dit waren signalen, contacten die op een subtiele manier tot stand werden gebracht.

Ik denk dat dit waarschijnlijk iets was wat Jezus van tevoren had afgesproken. Niet dat ik eraan twijfel dat Hij dit had kunnen profeteren in een situatie waarin niets vooraf was afgesproken. Ik zie alleen geen enkele reden waarom we zouden moeten volhouden dat dit zo is gegaan. Want als Hij niets had afgesproken, waarom zouden mensen dan zo reageren? Twee vreemden komen aanlopen en beginnen je ezel mee te nemen, en je zegt: 'Waar gaan jullie met mijn ezel naartoe?' 'De Heere heeft hem nodig.' Dan zou je zeggen: 'Welke heer?' Maar zij zeggen: 'De Heere heeft hem nodig,' en dan zeggen de eigenaars: 'O, in orde, jullie zijn de juiste mensen. Neem hem maar mee. We verwachtten jullie al.' Dat is wat er volgens mij gebeurd is.

Maar het betekent wel dat Jezus vrienden had van wie zelfs Zijn discipelen niets wisten. Jezus had een netwerk van mensen die Hem trouw waren, maar die Hem niet overal achternaliepen. We kennen zulke mensen, zoals Maria, Martha en Lazarus. Zij volgden Jezus niet overal. Ze woonden in Bethanië en bleven, voor zover wij weten, thuis. Maar ze stonden beslist aan Zijn kant. Ze waren Hem beslist trouw. De moeder van Markus was waarschijnlijk een van hen. Haar huis stond in Jeruzalem. Dat is waarschijnlijk zelfs de plaats waar Hij het laatste Avondmaal hield. We weten het niet zeker. Wie de eigenaar van deze ezel was, weten we niet. Maar ik denk dat Jezus het wel wist. Ik denk dat Jezus die persoon kende.

22

De menigte bij de intocht in Jeruzalem

Vers 7 zegt:

En zij brachten het veulen bij Jezus en wierpen hun kleren erop; en Hij ging erop zitten.

MARKUS 11:7

We lezen niet verder dan dat, maar ik wil zeggen dat dit tafereel ons heel vertrouwd is. Als je ooit een verfilming van het verhaal van Jezus hebt gezien, zit de triomfantelijke intocht er altijd in: mensen die palmtakken en hun kleren neerwerpen, en grote mensenmenigten die langs de straten staan terwijl Jezus Jeruzalem binnenrijdt.

Eén ding dat nooit wordt uitgelegd, is waar deze mensen vandaan kwamen en waarom ze bij deze gelegenheid zo enthousiast over Hem waren. Hij kwam Jeruzalem binnen, dat is waar, maar Hij kwam tijdens Zijn bediening vaak in Jeruzalem, en toen deden ze dit soort dingen niet. Hij reed op een ezel, maar het was heel gewoon om op een ezel te rijden. Het was niet zo dat Jezus voor het eerst naar Jeruzalem kwam, of dat Hij de eerste man was die op een ezel Jeruzalem binnenreed. Wat maakte deze mensen erop attent dat dit een belangrijke aankomst was?

Jezus ging waarschijnlijk drie keer per jaar met Zijn discipelen naar Jeruzalem, en niet in het verborgene. Maar de mensen stonden niet altijd langs de straten. Er was iets waardoor deze mensen op dat moment aanvoelden dat dit de keer zou zijn waarop Zijn komst naar Jeruzalem belangrijk zou zijn. Ze verklaarden dat het koninkrijk van hun vader David nu kwam, terwijl Jezus naar Jeruzalem kwam.

De meeste van deze mensen, waarschijnlijk met inbegrip van de discipelen, dachten dat Hij naar Jeruzalem kwam om de macht over te nemen. Dat Hij naar Jeruzalem kwam om de onderdrukkende Romeinen te verdrijven en daar de troon van David op te richten, op de plaats waar David zijn troon had gehad. Dat zou de voor de hand liggende betekenis van hun woorden zijn:

Gezegend het Koninkrijk van onze vader David, dat komt in de Naam van de Heere! Hosanna in de hoogste hemelen!

MARKUS 11:10

Ze hadden geen ongelijk in wat ze zeiden. Het koninkrijk van David kwam inderdaad in de persoon van Christus, waarschijnlijk niet op de manier die zij verwachtten. Maar het zou een vergissing zijn om te zeggen dat het koninkrijk van David op dit punt werd uitgesteld. Dat is natuurlijk wat de bedelingenleer onderwijst: dat Jezus het koninkrijk van David werkelijk zou hebben gevestigd, maar dat Hij dat niet kon doen omdat de Joden Hem verwierpen, en dat het daarom werd uitgesteld tot het duizendjarig rijk. Dan zal Hij het koninkrijk van David oprichten. Dat is het standpunt van de bedelingenleer.

23

Het Koninkrijk van David breekt aan

Maar de mensen verwierpen Hem niet. De mensen aanvaardden Hem, en ze vergisten zich niet toen ze zeiden dat het koninkrijk van onze vader David kwam in de Naam van de Heere. Hoewel Markus dit niet vermeldt, staat in enkele andere evangeliën dat de Farizeeën, toen ze de mensen deze dingen hoorden zeggen, tegen Jezus zeiden:

En sommigen van de Farizeeën uit de menigte zeiden tegen Hem: Meester, bestraf Uw discipelen.

LUKAS 19:39

Jezus zei:

En Hij antwoordde hun en zei: Ik zeg u dat de stenen zouden roepen, als dezen zouden zwijgen.

LUKAS 19:40

Deze boodschap, wat deze mensen zeiden, moest worden uitgesproken. Als zij het niet zeiden, zou God ervoor zorgen dat de stenen het uitriepen, want dit was een ware uitspraak. Het koninkrijk van David kwam op datzelfde moment inderdaad. Dit was Zijn intocht.

Hoe deze mensen dat wisten, weet ik niet. Er gebeurde achter de schermen van alles wat niet is opgetekend. Jezus had bijvoorbeeld waarschijnlijk afspraken gemaakt met de eigenaar van deze ezel. We lezen niet dat Hij die afspraken maakte, maar Hij deed elke dag dingen waarvan we niet lezen dat Hij ze deed. Het kan heel goed zijn dat Hij Zijn discipelen eropuit had gestuurd om de mensen te laten weten dat Hij als de Koning Jeruzalem zou binnenkomen.

Nu had Hij vóór die tijd nooit bekendgemaakt dat Hij de Messias was. Ook hier maakte Hij dat eigenlijk niet bekend. Hij reed gewoon naar binnen en zij herkenden Hem als de Messias. Maar hoe herkenden ze Hem bij deze gelegenheid, terwijl ze dat niet deden toen Hij de andere keren naar Jeruzalem kwam? Dat weten we niet. We weten niet hoe

het nieuws zich verspreidde. We weten niet waarom mensen die Jezus bij deze gelegenheid op een ezel Jeruzalem binnen zagen rijden, beseften: „O, dit is het.” Misschien waren de discipelen zelf de eersten die palmtakken begonnen neer te leggen, en gingen anderen eraan meedoen. „O, dit heeft betekenis.”

De mensen raakten in die tijd gemakkelijk in beroering en ze keken altijd uit naar de Messias. Het kan dus zijn dat een hele menigte mensen erbij betrokken raakte, nadat een kleine kerngroep van discipelen die er als eersten mee begonnen het vuur had aangewakkerd. Dat wordt ons niet verteld. Maar we weten wel dat dit op de een of andere manier iets zichtbaars en algemeen bekends werd, zodat veel mensen zich om Hem heen verzamelden en Hem tot Koning uitriepen terwijl Hij Jeruzalem binnenreed.

24

Tempelinspectie en politieke provocatie

Toen Hij Jeruzalem binnenkwam, deed Hij die dag niets bijzonders. In vers 11 staat:

En Jezus kwam Jeruzalem binnen en ging de tempel in; en nadat Hij alles rondom bekeken had en toen het al avond was, ging Hij met de twaalf de stad uit naar Bethanië.

MARKUS 11:11

Blijkbaar ging Hij daarheen om de nacht door te brengen bij Maria, Martha en Lazarus, in hun huis in Bethanië. Hij reed dus op een ezel naar binnen en werd triomfantelijk tot Koning uitgeroepen. Toen Hij eenmaal in de stad was, liep het allemaal een beetje met een sisser af. Hij zei niet: „Goed, hier ben Ik. Iedereen moet Mij volgen.” Hij keek gewoon rond, nam alles in ogenschouw, bekeek de tempel en ging naar Bethanië. Daar bracht Hij de nacht door.

Maar de volgende dag kwam Hij terug en zuiverde Hij de tempel. Blijkbaar was Zijn inspectie van de tempel bij deze gelegenheid dus het moment waarop Hij een plan begon te vormen voor wat Hij de volgende dag zou doen wanneer Hij naar de tempel

kwam. Waarschijnlijk hielp wat Hij die zondagavond in de tempel aan aanstootgevende dingen zag Hem om Zijn plan te vormen voor de reiniging van de tempel op de volgende dag.

Dat Jezus op een ezel Jeruzalem binnenreed, met overal om Hem heen mensen die Hem tot Messias uitriepen, lijkt politiek gezien iets heel provocerends te zijn geweest. De Romeinen waren namelijk erg beducht voor Joden die als de Messias werden beschouwd en een volksbeweging achter zich kregen. Jezus was zeker niet de eerste. Vóór Jezus waren er talrijke Joden opgestaan die zichzelf tot Messias hadden uitgeroepen en volksbewegingen waren begonnen. Die bewegingen waren altijd revolutionaire bewegingen die probeerden de Romeinen omver te werpen, want dat was wat zij verwachtten dat de Messias zou doen.

De valse messiassen kwamen dus aan de macht met de belofte de Romeinen omver te werpen. Ze gaven leiding aan een guerrillabeweging of een volksbeweging van een bepaalde soort, zoals de Zeloten, en probeerden de Romeinen omver te werpen. Ze werden verpletterd. De Romeinen verpletterden hen. Maar de Romeinen waren altijd waakzaam voor dit soort licht ontvlambare situaties. Je zou denken dat de intocht van Jezus in Jeruzalem, waarbij mensenmassa's Hem tot Messias uitriepen, zeker het soort gebeurtenis was waarvan de Romeinen kennis zouden nemen en waarover ze zich zorgen zouden maken. Hij kwam Jeruzalem binnen. Daar stond het paleis van Pilatus. Pilatus was de Romeinse procurator.

Wat interessant is aan dit gegeven, is dat Jezus nog geen week later als aangeklaagde voor Pilatus stond en Pilatus zei:

Pilatus zei tegen Hem: Wat is waarheid? En nadat hij dat gezegd had, ging hij opnieuw naar buiten naar de Joden, en zei tegen hen: Ik vind geen schuld in Hem.

JOHANNES 18:38

Pilatus vond Jezus volkomen onbedreigend voor Rome. En toch had dit tafereel zich maar een paar dagen eerder afgespeeld. Het was precies het soort tafereel dat de Romeinen voordien bij veel gelegenheden met geweld hadden moeten onderdrukken,

bij andere personen die vóór Jezus als de Messias werden gezien. En toch achtte Pilatus Jezus volkomen onschuldig en absoluut geen probleem voor Rome.

25

Waarom Pilatus Jezus niet bedreigend vond

Mijn veronderstelling is dat de Romeinen ook hun ogen en oren ter plaatse hadden toen Jezus bij deze gelegenheid Jeruzalem binnenreed. Dat was hun taak: dit soort dingen in de gaten houden en ervoor zorgen dat er geen opstanden tegen Rome kwamen. Ik weet zeker dat dit hun niet ontging, met zoveel Romeinse soldaten die door de straten marcheerden. Ik weet zeker dat Jezus vanaf dat moment, gedurende de daaropvolgende paar dagen, nauwlettend door hen in het oog werd gehouden. Maar hun onderzoek bracht hen tot de overtuiging dat Hij geen bedreiging vormde. Toen Hij uiteindelijk voor Pilatus stond, had Pilatus er dan ook niet de minste belangstelling voor om de zaak zelfs maar te behandelen. Hij wilde Jezus niet veroordelen. De zaak interesseerde hem gewoon niet.

Ik moet wel aannemen dat Pilatus van de intocht in triomf wist, tenzij hij gewoon een onbekwame bestuurder was die helemaal geen aandacht schonk aan wat er vlak onder zijn neus gebeurde, aan dingen die als gevaarlijk voor zijn bewind konden worden beschouwd. Maar ik denk dat Pilatus onderzoek moet hebben gedaan: Wie is die man over Wie ze op deze manier praten? Wat doet Hij? Wat leert Hij? Wat probeert Hij de mensen te laten doen? En ik denk dat hij inzag dat Jezus geen opstandeling was. Hij was er niet om de Romeinen omver te werpen.

Het is interessant dat toen de Joden Jezus daadwerkelijk met beschuldigingen voor Pilatus brachten, ze de valse beschuldiging tegen Jezus zo formuleerden dat Jezus een opstandeling was, dat Hij de mensen opruide en hun zei dat ze geen belasting aan de keizer moesten betalen. Als dat waar was geweest, had Pilatus daar zeer verontrust over moeten zijn. Maar Pilatus geloofde hen niet. Pilatus zei nog steeds:

Pilatus zei tegen de overpriesters en de menigten: Ik vind geen schuld in deze Mens.

LUKAS 23:4

Wat? Hem is zojuist verteld dat Jezus de mensen zegt dat ze geen belasting aan de keizer moeten betalen. Pilatus geloofde die beschuldiging kennelijk niet.

Waarom niet? Misschien omdat Pilatus overal ogen en oren had toen de mensen daadwerkelijk naar Jezus kwamen en zeiden:

Dezen nu kwamen en zeiden tegen Hem: Meester, wij weten dat U waarachtig bent en Zich door niemand laat beïnvloeden; want U ziet de persoon van de mensen niet aan, maar U onderwijst de weg van God in waarheid. Is het geoorloofd de keizer belasting te betalen of niet? Moeten wij betalen of niet betalen?

MARKUS 12:14

Dit gebeurde enkele dagen daarna. En Jezus zei:

Toen antwoordde Jezus hun: Geef dan aan de keizer wat van de keizer is, en aan God wat van God is. En zij verwonderden zich over Hem.

MARKUS 12:17

Met andere woorden, Pilatus wist misschien meer over Jezus dan wat de Joden hem vertelden. Als hij alleen wist wat zij hem vertelden, zou hij zich zorgen hebben gemaakt over Jezus. Maar ik denk dat Pilatus wist dat Jezus iets totaal anders onderwees dan waarvan de Joden Hem beschuldigden. En dat Hij niet de bedreiging vormde waarvoor de Joden Hem tegenover Pilatus probeerden uit te maken.

Dit was ondanks het feit dat Hij zich op dit punt, bij de triomfantelijke intocht, ongeveer zo gedroeg als sommige van die mannen die een bedreiging waren geweest. Of het leek erop dat Hij een volksbeweging op gang bracht zoals de bewegingen die de aanwezigheid van Rome daar eerder hadden bedreigd. Maar ik denk dat Jezus zo ongevaarlijk was, zo openlijk voor Zijn bedoelingen uitkwam en politiek gezien zo weinig bedreigend was, dat Pilatus eenvoudigweg dacht: „Ik maak me geen zorgen over deze man. Hij is populair. Hij zou een probleem kunnen worden als Hij dat wilde, maar ik denk gewoon niet dat Hij dat wil.”

Ik denk dat Pilatus inzag dat de bedoeling van Jezus niets te maken had met de Romeinse overheid en de politieke bevrijding van Palestina van de Romeinen. Maar om te weten dat Hij geen bedreiging vormde, moest Pilatus wel echte informatie hebben gehad over Jezus en over wat Jezus werkelijk onderwees. Want zoiets als dit zou er voor Rome als een bedreiging uitzien.

Dat zijn gewoon enkele gedachten die ik hierover heb gehad. We komen nog terug op enkele van de andere dingen die tussen de triomfantelijke intocht en de kruisiging gebeurden. Enkele van Jezus' interessantste ontmoetingen en onderwijzingen zijn daar te vinden.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Markus 10:32-34
- Markus 10:35
- Mattheüs 20:20
- Markus 10:36
- Markus 10:37
- Markus 10:38
- Markus 10:39-40
- Mattheüs 20:23
- Johannes 21:21
- Johannes 21:22
- Mattheüs 20:21
- Mattheüs 26:39
- Johannes 18:11
- Markus 10:41
- Mattheüs 16:18
- Markus 10:42-45
- Markus 10:33-34
- 1 Korinthe 7:24
- 1 Korinthe 7:20-22

- Mattheüs 23:6
- Mattheüs 23:9
- Mattheüs 23:10
- Mattheüs 23:12
- Markus 10:46
- Markus 10:51
- Markus 10:52
- Lukas 18:35
- Lukas 18:36
- Mattheüs 20:29-30
- Mattheüs 20:32-34
- Markus 10:47
- Mattheüs 16:14
- Mattheüs 16:17
- Markus 10:50
- Mattheüs 8:27
- Markus 11:1-2
- Markus 11:3-6
- Markus 14:12
- Markus 14:13-14
- Markus 14:13-15
- Markus 11:7
- Markus 11:10
- Lukas 19:39
- Lukas 19:40
- Markus 11:11
- Johannes 18:38
- Lukas 23:4
- Markus 12:14
- Markus 12:17

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.